

SZENTGOTTHÁRD – VASVÁR 1664. HÁBORÚ ÉS BÉKE

ZRÍNYI MIKLÓS KORÁBAN *Nemzetközi konferencia a*

szentgotthárdi csata és a vasvári béke 350. évfordulója

alkalmából Szentgotthárd – Vasvár, 2014. május 15–17.

2014-ben ünnepeljük a szentgotthárdi csata és a vasvári béke 350. évfordulóját, ez alkalomból Szentgotthárd és Vasvár városok önkormányzatai összefogtak a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjával, és egy nemzetközi tudományos konferencia keretében emlékeztek meg ezekről az Európa történelmében is jelentős eseményekről. A rendezvényünkön számos külföldi és magyar történész tartott előadást, ennek köszönhetően különböző nézőpontból eleveníthették fel a csata és a béke emlékezetes történéseit.

A tudományos programot megelőző "nulladik napon" a nagyfalvai (mogersdorfi) Schlösslberg emlékhelyen a konferencia résztvevői jelenlétében osztrák–magyar ünnepélyes megnyitóval vette kezdetét az emlékév. A szentgotthárdi Hotel Lipában 16-án reggel kezdődött meg a tudományos tanácskozás. A két vasi történelmi kisváros polgármestere köszöntését követően megtartotta előadását többek között Fodor Pál, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont (MTA BTK) főigazgatója, aki az Oszmán Birodalom általános

XVII. századi helyzetét ismertette. Ezután hangzott el Jean Bérenger, a neves párizsi Sorbonne egyetem professzorának exposéja, amelyben felvázolta I. Lipót császár keleti politikájának főbb vonalait. Czigány István alezredes, a HM Hadtörténeti Intézet munkatársa a magyarországi katonaság korabeli helyzetéről szólt. A konferencián igazi tudományos csemegének számított a török előadó, Özgür Kolcak (University of Istanbul) oszmán hadseregről szóló színes előadása. A délelőtti második felében Kelenik József (HM Hadtörténeti Múzeum) előadásával kezdődött a szekció. Az előadás a ZrínyiÚjvár védelme és a szentgotthárdi csata folyómenti hadászati és harcászati jelentőségére mutatott rá. Négyesi Lajos alezredes (Közszolgálati Egyetem) a csataterkutató legismertebb magyar képviselője a korszakra vonatkozó régészeti kutatásainak legfontosabb eredményeit osztotta meg a közönséggel, Nagy Levente (ELTE Budapest) pedig Montecuccoli és a magyarok bonyolult viszonyát taglalta. A délelőtti utolsó előadója, Hausner Gábor a magyar történetírás és irodalomtörténet változó Zrínyi Miklós-képéről beszélt. A szentgotthárdi tanácskozás délutáni szekcióját Jean Garapon, a Nantes-i Egyetem professzora nyitotta, aki a szentgotthárdi csatában résztvett francia segélycsapatok fővezérének visszaemlékezéseit ismertette. A második előadó, Pascal Arnoux, a Sorbonne doktorandusza pedig a csatában elesett

francia nemesek gyász híreivel kapcsolatos kutatásait ismertette. Ezt követően Harai Dénes, fiatal franciaországi magyar történész Charles Le Maistre abbé szemtanú visszaemlékezéseit elemezte, majd e sorok szerzője tartott előadást Lotaringiai V. Károly herceg csatában való részvételével kapcsolatos valós és legendás történetekről. A nap hátralévő szekciójában Yann Lignereux (Nantes-i Egyetem) előadását hallhattuk, aki a csatában résztvett, majd egy évvel később Kanadába áthelyezett Carignan-ezred példáján keresztül hozott példákat a királyi hatalom különféle reprezentációjára. Etényi Nóra (ELTE) az 1664-es év eseményeit bemutató hírközlés módozataira és változásaira irányuló kutatásait osztotta meg a közönséggel. Sudár Balázs (MTA BTK) nemcsak az események oszmán forrásairól beszélt, hanem rámutatott az 1663–64-es török háború valószínűsíthető céljaira és Zrínyi Miklós téli hadjáratának ezt befolyásoló hatására. Az előadásokat élénk vita követte, amelyben a hadi események különféle forrásait jól ismerő szakemberek véleménye is megjelent.

Vasváron, május 17-én, szombaton, a Békeházban tíz órától folytatódott a tudományos előadások sora. Az érdeklődők itt meghallgathatták Jean-Pierre Bois (Nantes-i Egyetem) professzornak a béke eszméjének korabeli változásairól szóló gondolatait. Ezután R. Várkonyi Ágnes akadémikus asszony vasvári békét bemutató nagyívű előadására került sor. Pálffy Géza

(MTA BTK) a Szent Korona 1663–64-es háború során átélt ismeretlen kalandjával keltette fel a közönség érdeklődését. A második vasvári szekcióban Tóth Hajnalka (Szegedi Tudományegyetem) a vasvári béke előkészítése és a tárgyalási folyamat változásaira hívta fel a figyelmet. Ezután Sarlai Szabolcs Marsili hadmérnök Rába-vidékre vonatkozó térképét és megfigyeléseit ismertette. Végezetül Zágorhidi Czigány Balázs (Vas Megyei Kormányhivatal) és Benczik Gyula (Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltára) előadásukban a helyi háborús pusztulás jelenkorig ható következményeire hívták fel a figyelmet. Az előadásokat követő vita a közönség bevonásával segítette a vasvári béke problémáinak szélesebb körű megértését. A rendezvény megvalósításában nagy segítséget nyújtott a két város önkormányzata, a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontja.

(Dr. Tóth Ferenc, MTA BTK)